

1.

De tweeling

Het ging vreselijk mis.

‘We moeten terug!’ schreeuwde Finn. Paniekerig keek hij naar zijn broertje Sam. ‘Draai om!’

‘Het lukt niet!’ brulde Sam terug. ‘Ik kan niet...’

Zijn stem werd gesmoord door een grote golf water die over hem heen sloeg. De stroming was te sterk en sloeg hun vlot moeiteloos kapot. Hun mooie vlot, waar ze zo trots op waren geweest. In het diepste geheim hadden ze eraan gewerkt. Met resthout, takken, stukjes touw en onderdelen van afgedankte meubels hadden ze het in elkaar gezet. Alles moest stiekem, want niemand mocht erachter komen.

‘Wat zijn jullie toch van plan?’ hadden de mensen in het dorp gevraagd. Met opgetrokken wenkbrauwen keken ze de broertjes aan. De broertjes grijsden geheimzinnig terug. Ze gaven geen antwoord. De mensen zouden er snel genoeg achter komen.

De dorpelingen haalden hun schouders op. Ze waren wel gewend dat Sam en Finn stiekeme plannen smeedden. De onafscheidelijke broertjes leken als twee druppels water op elkaar. Ze hadden dezelfde ogen, dezelfde handen, dezelfde stem, dezelfde onverzadigbare nieuwsgierigheid. En hoewel de mensen het erover eens waren dat de ene broer net wat sneller, net wat slimmer en net wat verrukkelijker was dan de andere, kon niemand – behalve hun ouders – ze echt uit elkaar houden. Zelfs als iemand dácht te weten wie wie was, klopte het meestal niet.

‘Wie van de twee heeft een litteken op zijn neus?’ vroegen de mensen vaak aan elkaar. ‘Wie van de twee heeft die brutale grijns? Is Finn de slimme? Of is het Sam?’

‘Finn,’ antwoordde de een.

‘Sam,’ beweerde de ander.

Niemand wist het.

De broertjes trokken zich er niets van aan. Ze wervelden door het dorp. Ze lachten, gilden, stoeiden, haalden kattenkwaad uit en bouwden verder aan hun vlot.

Wie van de twee was er nu sneller, slimmer en verrukkelijker?

De mensen wisten het niet.

Toen het vlot klaar was, hadden Sam en Finn het de Grote Rivier op geduwd en waren ze aan boord geklommen, op weg naar de zee.

Maar nu was het mis.

De broertjes zwiepten overboord en kwamen in het water terecht. Wanhopig probeerden ze naar de kant te zwemmen, maar steeds weer gingen ze kopje-onder.

Hun vader zag het ongeluk gebeuren en hoewel hij nauwelijks kon zwemmen, dook hij onmiddellijk achter ze aan. Hij worstelde zich door de golven, op weg naar zijn kinderen.

‘Finn!’ riep hij. ‘Sam! Hou vol!’

Aan de oever verzamelde zich een menigte. De dorpingen waren bang voor de rivier, bang voor de geesten in het zwarte water die je zouden grijpen als je even niet oplette. Bang om naar beneden gesleurd te worden, het diepe, donkere niets in. Daarom sprong niemand achter de vader aan om hem te helpen zijn kinderen te redden. Nee, in plaats daarvan riepen ze hem goedbedoeld advies toe.

‘Houd hun hoofd boven water zodra je bij ze bent!’ gilde een vrouw.

‘En als je er maar eentje redt,’ schreeuwde een man, ‘red dan wel de goede!’

De sterke stroming dreef de broers uit elkaar. De vader kon niet allebei zijn kinderen redden. Hij vloekte en schopte en ploegde zich een weg door het water, maar toen hij zijn ene zoon bereikte, was de andere al bijna uit het zicht verdwenen, meegesleurd door de sterke stroming. Hij spoelde later die dag aan. De dorpingen stonden treurig om het kleine, dode lichaam heen. Ze schudden hun hoofd.

‘Natuurlijk heeft hij het verpest,’ mompelden ze. ‘Hij heeft de verkeerde gered. De verkeerde jongen leeft.’

2.

Een scherpe naald en wat draad

De verkeerde jongen was Finn, en hij leefde nauwelijks. Zijn kleine buik begon angstaanjagend op te zwellen omdat hij zoveel water had ingeslikt. Zijn longen hadden het zwaar; ze piepten, reutelden, rochel- den en wilden geen lucht meer vasthouden. Voorzichtig legde zijn vader hem op de grond en zachtjes duwde hij zijn kin naar boven. Toen drukte hij zijn lippen op die van de jongen en blies zijn adem in Finns mond. En nog eens. En nog eens. En nog eens.

‘Wees maar niet bang,’ fluisterde de vader. ‘Wees maar niet bang.’ Niemand wist of hij het tegen Finn had, of tegen zichzelf.

De jongen ademde niet.

‘Kom op, Finn,’ smeekte zijn vader. ‘Mijn kleine, kleine Finn. Kom op, word wakker. Doe het voor mij. Open je ogen.’

Maar Finns ogen bleven dicht. Eindelijk, na de zoveelste ademtocht van zijn vader, hapte hij naar lucht. Hij hoestte en proestte, terwijl het

rivierwater in golven uit zijn mond kwam. Hij haalde adem, hortend en stotend. Gauw trok de grote man zijn jas uit en wikkelde die stevig om zijn zoon.

Finn hoestte nog steeds hevig. Elke vezel in zijn lichaam sidderde, hij rilde van zijn tenen tot zijn kruin. ‘Sam,’ kreunde hij. ‘D-d-de z-z-z-zee...’ Hij rilde weer. Zijn tanden klapperden.

‘Stil maar,’ suste zijn vader. Hij tilde Finn op en droeg hem naar huis. Tegen de tijd dat ze thuiskwamen, was Finn bewusteloos geraakt van de koorts. Zijn vader kon hem niet meer wakker krijgen.

Bij de rivier liepen een paar dorpelingen langzaam langs de verlaten kust om het verdronken lichaam van Sam op te halen.

De moeder van de tweeling zat als verdoofd op een rotsblok aan de oever van de rivier. Haar rug was recht, haar vingers streken langs haar rok. Steeds weer greep ze een handvol stof, balde haar vuist en liet dan weer los. Haar ogen starden in het niets.

De dorpelingen mompelden afkeurend toen ze haar zo bewegingloos zagen zitten. De moeder van de broertjes had macht, ze noemden haar de Heks. Ze was de bewaarder van een kleine voorraad oeroude magie die zó krachtig was dat je dood kon gaan – zou gaan – als je ermee in aanraking kwam. En alleen zij had er controle over. Ze was zowel geliefd als gevreesd. En er werd naar haar geluisterd, altijd.

Zelf had de Heks niets aan de magie. Ze kon er alleen voor anderen gebruik van maken, maar niet voor zichzelf. (Althans, dit was wat de mensen geloofden, en de Heks liet hen in die waan. Maar ze hadden het mis. De Heks kón haar magie wel voor zichzelf gebruiken, maar ze mócht het niet. Haar magie was gevaarlijk. Haar magie had gevolgen.)

‘Zoveel magie, zoveel macht,’ mompelden de mensen tegen elkaar, ter-

wijl ze de dode Sam in hun armen wiegden en hem terug naar het dorp droegen. ‘Maar ze kan haar eigen kinderen niet redden. Wat heb je er dan aan?’

‘Stom,’ zeiden sommigen. ‘Wat een onzin.’

Maar anderen herinnerden zich hoe de Heks hen had geholpen. Hoe de Heks hen had genezen van ziektes, hun gewassen had gered, hun verloren kinderen had teruggevonden. Ze waren haar nog steeds dankbaar. Ze knepen hun ogen dicht om hun tranen tegen te houden. Ze sloegen een hand voor hun mond zodat hun kreten van verdriet niet konden ontsnappen. ‘Arme Heks,’ zeiden ze met verstikte stemmen. ‘Arme, arme vrouw.’

De Heks hoorde de dorpingen heus wel mompelen, maar ze reageerde er niet op.

Het zou niets uitmaken. De mensen dachten wat ze dachten en waarschijnlijk hadden ze het mis. Niemand luisterde ooit. Dat was de Heks wel gewend, het was niets nieuws.

Aan het eind van de dag brachten de dorpingen haar dode zoon naar haar toe. De Heks keek naar zijn levenloze lichaam en zakte door haar knieën van verdriet.

‘Heks...’ begon een oudere vrouw. Haar naam was mevrouw Draviet en ze was het jongste lid van de Raad der Ouderen. Meestal deed ze hooghartig en afstandelijk en iedereen wist dat ze de Heks wantrouwde. Maar de aanblik van het dode kind deed haar hart huilen. Haar stem brak toen ze zei: ‘Laat me een doek halen om hem in te wikkelen. We zullen hem teder verzorgen.’

‘Nee, dank u,’ zei de Heks. Niemand kon haar helpen. Niet deze keer. Ze kon de nieuwsgierige blikken van haar burens in haar rug voelen branden, maar ze deed net of ze het niet doorhad. Voorzichtig tilde ze Sam op

en legde zijn hoofd op haar schouder. Haar armen sloeg ze stevig om hem heen.

Voor de laatste keer droeg ze hem naar huis.

Het huis was stil. Donker. Verdrietig. Toen de Heks aankwam zag ze haar man op de vloer liggen, naast het grote bed. Hij was in een diepe slaap, uitgeput.

Finn, haar levende kind, worstelde om adem te halen. Er zat vocht in zijn longen, en modder. In hem borrelde en kookte de Grote Rivier die de koorts had opgedragen om de jongen die had moeten verdrinken alsnog te claimen. De kans dat Finn de nacht zou overleven was heel, heel klein. Zonder hulp zou hij zeker doodgaan.

‘Nee,’ fluisterde de Heks. ‘Niks daarvan. Mijn kleine Finn zal leven.’

En met die woorden liep ze naar haar naaimand. Ze pakte sterk, zwart draad en haar scherpste naald. De punt van de naald hield ze even tegen de rand van een draaiende slijpsteen. Daarmee maakte ze hem zó scherp dat zelfs de lichtste aanraking met haar vinger onmiddellijk een druppel helderrood bloed opleverde.

Even stond ze stil. Langzaam bracht ze haar gewonde vinger naar haar lippen en ze zoog het bloed op. Ze sloot haar ogen, alsof ze diep nadacht.

Het mócht niet. Het kón wel.

De balken van het huis kraakten, de spanten kreunden. Een ranzige rook dreef door de kieren van de vloer omhoog. Het huis stonk naar magie; zwavel, as en een weeïge zoete geur.

De magie, wist ze, was wakker en hongerig. De magie luisterde. De magie wilde weg.

‘Blijf waar je bent,’ siste de Heks. ‘Ik heb jullie niet nodig.’

De magie – oeroud en duivels – zat gevangen in een aardewerken pot

en die pot stond in de werkplaats van de Heks; een in het zand uitgegraven droge, donkere ruimte onder het huis. Je kon er alleen komen via het luik onder het tapijt. De aardewerken pot schommelde gevaarlijk heen en weer op zijn plank, en sloeg hard tegen de muur.

Je hebt ons nodig, siste de magie in een veelvoud van stemmen. De Heks kon de woorden niet horen, maar wel voelen. Kom op, gemenerik. Laat ons eruit. We willen je helpen.

‘Ik meen het,’ zei de Heks, maar ze klonk minder overtuigd van zichzelf dan daarnet. ‘Ik kan dit heus alleen. Jullie zullen het verpesten.’

De stemmen snauwden nog een onbeleefd woord, maar de Heks negeerde hen. De pot rammelde, boos en opgewonden, en toen was het stil. Oorverdovend stil. Alsof de magie de adem inhield en de oren spitste.

‘Braaf,’ zei de Heks hardop, alsof ze een nukkig kind een compliment gaf. Toen ging ze aan het werk. In haar linnenkast zocht en vond ze een witte doek. Die was niet zo schoon als ze had gehoopt, maar wel schoon genoeg.

Niet schoon genoeg, fluisterden de stemmen.

‘Ik hoor jullie niet,’ zei de Heks, terwijl ze de vlekken met de nagel van haar duim probeerde weg te krabben.

Kom op, drong de magie aan. Doodgaan is niet nodig voor mensen met macht. En zeker niet voor mensen die slim zijn. De jongen hoeft niet te sterven. Weet je wel waar de doden heen gaan? Wij ook niet, en we zijn ook niet van plan erachter te komen. Laat ons helpen, lieve Heks. Alsjeblieft.

De magie mocht haar niet helpen. Dat is wat de Heks zichzelf vertelde toen ze het kleed bij het luik vandaan schopte. Ze zou de magie alleen gebruiken om anderen te helpen. Dat mompelde ze toen ze via de trap naar haar werkplaats afdaalde en de aardewerken pot zag staan.

‘Dit is geen magie,’ zei ze. Ze legde de draad op de pot.

De pot rilde. Rookte.

De draad begon te gloeien; werd oranje, toen geel, toen blauw, toen wit, begon te glinsteren, te glimmen.

Ah! De stemmen zuchtten gelukkig. Aha! We wisten wel...

‘Stilte!’ beval de Heks met een donderstem, en de magie gehoorzaamde. Ze wikkelde de draad in de witte doek en rende in een rotvaart de trap weer op, alsof ze zich aan iets had gebrand.

De draad was verschrikkelijk zwaar. Het vasthouden ervan deed pijn aan haar handen.

‘Dit is géén magie,’ herhaalde de Heks weer, alsof ze het waar kon maken door het hardop te zeggen.

En het was ook geen magie. Niet echt. De draad had de kracht in de pot nooit daadwerkelijk geraakt. De draad was alleen maar in de buurt geweest. En er was een groot verschil tussen echt en bijna. Net zoals er een verschil was tussen kón en...

De Heks schudde de gedachte van zich af.

Sams lichaam lag op de keukentafel; steenkoud, gezwollen en doodstil. De Heks ging naast hem zitten en liet haar hand langs zijn wangen en over zijn voorhoofd glijden. Haar vingers draaiden om zijn donkere, natte krullen. Ze wachtte tot de zon onderging.

Wanneer iemand sterft is de ziel tot het vallen van de avond gevangen in het lichaam. Bij zonsondergang komt hij tevoorschijn en gaat dan... verder. Niemand wist waarheen. De Heks had het vaak zien gebeuren, maar ze had zich er nooit mee bemoeid.

Tot vandaag.

De zon zweefde nog even aan de horizon voordat ze de nacht in zakte; vurig en rond en met de kleur van een overrijpe perzik. Het licht lekte alle kleuren, vulde de hemel. Adembenemend.

Finn kuchte en zuchtte. ‘S-s-sam,’ fluisterde hij dwars door zijn dromen heen.

‘Nog even,’ suste de Heks tegen haar levende zoon die aan de andere kant van de kamer lag. Ze boog zich over haar dode zoon heen en kuste ieder ooglid. ‘Nog heel even.’

Langzaam verdween de zon uit het zicht. Sams lichaam rilde een beetje toen zijn ziel uit zijn mond kwam. O, wat was dat een schitterend gezicht! De ziel opende zich als een bloem en bleef voor de Heks hangen.

De Heks voelde haar adem stokken. Mijn kind, dacht ze. Mijn lieve, kleine kind. Toen gooide ze het witte kleed over de ziel en bakerde hem in, als een baby. Neuriënd klemde ze hem tegen haar borst. De ziel fladderde wild, draaide en kronkelde wanhopig onder het kleed. Trillend en wriemelend probeerde hij weg te komen.

‘Ik weet het, lieveling,’ fluisterde ze tegen de ziel. ‘Ik ken mijn lieve, lieve jongen. Het spijt me zo. Maar ik zal jullie niet allebei verliezen. Niet tegelijk. Dat kan ik niet verdragen.’

Haar stem klonk licht en geruststellend, maar haar hart brak. In duizend stukken. En het zou nooit meer helen. Ze bracht de ziel naar haar lippen en kuste hem zachtjes.

‘Blijf bij je broer,’ zei ze. Ze drukte Sams ziel tegen de borst van de stervende Finn. ‘Houd hem in leven,’ ging ze verder, terwijl ze de naald omhooghield. ‘Bescherm hem.’ Ze ontwarde de draad, sneed er een stuk af met haar tanden. Toen doorboorde ze de ziel en de stervende jongen; ze naaide hen aan elkaar. En terwijl ze dat deed, zei ze: ‘Vergeet niet dat ik van je hou.’

In dat donkere, rouwende huis opende de ziel zijn mond, en hij schreeuwde.

Die schreeuw werd een zucht.

Die zucht werd een hoest.

En Finn genas.

Hij leefde.

3.

De Stenen

Het was avond en de schaduw van de bomen viel over de kleinste en de jongste van de Negen Stenen.

Als ze ogen had gehad, zou ze die hebben geopend.

Als ze een mond had gehad, zou ze hebben geगाapt.

‘Ik ben wakker,’ zei ze verbaasd. Iets had haar wakker gemaakt, maar ze had geen idee wat.

‘Wij ook,’ zei een andere Steen. De Zesde, dacht ze. Het was zo lang, lang geleden dat ze hun stemmen had gehoord, ze was vergeten hoe die ook alweer klonken.

‘Betekent dat...’ begon ze. Toen bleef ze stil. Ze kon het niet eens zeggen.

‘Misschien,’ zei de stem die wel of niet van de Zesde was. ‘We kunnen hopen op het beste. Of we kunnen wanhopen en weer gaan slapen. Verschil zal het niet maken.’

‘Ik heb hoop,’ zei de jongste Steen. Ze hoorde zelf hoe klein het klonk, hoe broos.

‘Nee.’

Dat was de Oudste. Zijn stem zou ze overal herkennen; rommelend onder de aarde, zoemend tegen de lucht. Hij liet bergen bewegen, rotsen verplaatsen, kiezelstenen uit de rivierbeddingen springen. Het was een stem die ertoe deed, die indruk maakte.

‘De laatste keer dat we hoopvol waren, kwam er oorlog, was er pijn en verlies. En er komt meer. Ik voel het.’

De oudste Steen was even stil. Lang stil. Minuten. Uren. Dagen. Wat betekent tijd voor een Steen?

De Jongste begon zich af te vragen of hij haar vergeten was.

Toen: ‘Wacht af. Hoop niet. Wanhoop niet. Maar wacht. Het is onze eigen schuld dat we in deze gevangenis zitten. We zullen snel verlost worden – of niet. We hebben het niet voor het zeggen.’

En dus wachtten de Negen Stenen samen af. Ze wachtten en wachtten en wachtten.

4.

De verkeerde jongen

Toen Finns koorts eindelijk zakte, was hij... anders. Hij bewoog zich traag en gebogen voort, de glinstering in zijn ogen was verdwenen, hij lachte niet meer. In een hoek van de woonkamer knutselde hij kleine poppetjes van stof, die hij vervolgens stevig tegen zich aan hield. Achter zijn ogen was alleen leegte, zijn mond was een streep. Praten deed hij niet meer.

‘Hij komt er wel overheen,’ zei zijn moeder op vastbesloten toon, alsof het hardop uitspreken van die woorden het waar maakte.

Maar het duurde lang. Heel lang.

De littekens op Finns borst, die er zo pijnlijk en rauw uit hadden gezien, waren nauwelijks nog zichtbaar. Maar ze waren er, ze konden niet ongedaan gemaakt worden. Daar moest de Heks mee leren leven. En als ze haar hand op Finns borst drukte, voelde ze het kloppen van zijn hart en... het gefladder van iets anders. De Heks sloot haar ogen en zag de schitte-

rende ziel van Sam voor zich. Dit was het beste, besloot ze.

‘Je bent gewoon jezelf,’ zei ze tegen Finn. Maar ze wist dat het een leugen was. ‘En je bent geliefd,’ voegde ze eraan toe. En dat was waar.

Maar geloofde Finn haar? De Heks wist het niet.

Haar man was nauwelijks nog thuis. Dag en nacht was hij aan het werk in de molen, of hout aan het hakken in het woud. Er lag inmiddels zoveel hout achter de schuur dat ze er een tweede huis van zouden kunnen bouwen. Of een gigantisch vlot, om op zee te kunnen varen en een jongen te kunnen redden van de verdrinkingsdood.

‘Het is niet jouw schuld,’ vertelde de Heks haar man keer op keer.

Haar woorden deden niets.

Ze keek naar haar man; de grijze huid, de verdrietige blik. Hij kon niet meer naar zijn zoon kijken. Logisch, want Finn had het gezicht van zijn broer.

(En wel meer dan dat, dacht de Heks onrustig.)

Nog steeds kwam er geen woord uit Finns mond. Het is de koorts, zei de Heks tegen zichzelf. Het verdriet. Maar naarmate de jaren verstreken, klonk Finns zwijgen steeds luider. Werd het steeds groter. Het groeide. Het drukte tegen Finns gezicht, tegen zijn lichaam. Het druppelde het huis in, lekte naar buiten, verspreidde zich door de tuin en verder.

Hoe langer Finn zweeg, hoe meer de mensen in het dorp fluisterden dat hij inderdaad de verkeerde was, en hoe machtelozer de Heks zich voelde. *De verkeerde jongen*. De woorden leken wel besmettelijk.

Finn groeide op.

De verkeerde jongen, zei het dorp.

De verkeerde jongen, zei de wereld. Jaar in, jaar uit.

Tot Finn het zelf ook geloofde.